

	Центральнoукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Психологічна служба в системі освіти			
		Обов'язковий компонент			
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки				
Спеціальність	053 Психологія				
Освітня програма	Психологія (практична психологія)				
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)				
Форма навчання	Денна				
Курс	4				
Семестр	7				
Обсяг дисципліни	Кредити	3,5	Години	105	
	Лекційні			14	
	Практичні/семінарські			28	
	Лабораторні				
	Самостійна робота			63	
Семестровий контроль	Екзамен				
Викладач	Мамчур Ірина Вікторівна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи				
Контактна інформація	I.V.Mamchur@cuspu.edu.ua				
Кафедра	Психології та соціальної роботи				
Факультет	Педагогіки, психології та мистецтв				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	<p>Суть роботи психолога закладу освіти відображає предмет його діяльності, який закладено в предмет навчання дисципліни та розкрито в наступних аспектах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - безпосередня робота з учнями, вихованцями й студентами, дорослими й дітьми, їхніми батьками й вчителями з метою розв'язання конкретних нагальних психологічних проблем навчання й виховання, особистісного й пізнавального розвитку учнів та вихованців, аналіз і рішення яких перебувають у компетенції практичного психолога (практичний аспект); - психологічне забезпечування всього освітнього процесу, яке передбачає розробляння психологічних основ дидактичних і методичних матеріалів, творення психологічно обґрунтованих навчальних і виховних програм, підручників, посібників тощо (прикладний аспект); - теоретико-прикладний напрям досліджень, у межах якого вивчаються закономірності психічного розвитку й формування особистості в умовах навчально-виховного процесу з метою розробки та 				

	<p>вдосконалення способів і засобів професійного застосування психологічних знань в освітній практиці. Основне завдання тут полягає в теоретичному обґрунтуванні нових і валідації вже розроблених психодіагностичних, психокорекційних і розвиваючих методів та програм роботи практичного психолога (науковий аспект предмета психологічної служби в системі освіти).</p>
<p>Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)</p>	<p>Метою курсу є формування у майбутніх практичних психологів уявлення про зміст, форми і методи роботи психологічної служби системи освіти; сформування уявлення про усі труднощі, бар'єри та умови професійної діяльності у цій сфері; надання практичної можливості «приміряти на себе» професію, побачити сутність діяльності практичного психолога, синтезувати у своїй свідомості здобуті знання з різних галузей наукової психології.</p>
<p>Компетентності</p>	<p>Спеціальні (фахові компетентності):</p> <p>СК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>СК 2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>СК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p> <p>СК 5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.</p> <p>СК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації .</p> <p>СК 8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).</p> <p>СК 9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.</p> <p>СК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики</p> <p>СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога.</p>

	<p>ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>
<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p><i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ПР 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПР 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. ПР 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. ПР 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження. ПР 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки. ПР 8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців. ПР 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання. ПР 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до

культуральних особливостей співрозмовника.

ПР 11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПР 12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо відповідно до вимог замовника.

ПР 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР 14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

Зміст дисципліни

Змістовий модуль I. Стратегія психологічної служби освіти та основні напрями роботи практичного психолога.

Тема 1. Предмет, завдання, структура психологічної служби.

Тема 2. Історія виникнення і розвитку зарубіжної та вітчизняної психологічної служби.

Тема 3. Модель діяльності психологічної служби в системі освіти.

Тема 4. Основні напрями діяльності психолога в системі освіти України.

Змістовий модуль II. Технологія роботи психолога з різними віковими групами здобувачів освіти, їх сім'ями та педагогічним колективом.

Тема 1. Особливості роботи психолога з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку.

Тема 2. Особливості роботи психолога з підлітками.

Тема 3. Особливості роботи психолога з старшими школярами.

	<p>Тема 4. Технологія роботи психолога з сім'ями учнів різного віку.</p> <p>Тема 5. Технологія роботи психолога з педагогічним колективом.</p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>У процесі вивчення дисципліни «Психологічна служба в системі освіти» використовуються наступні засоби та критерії оцінювання результатів навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стандартизовані тести; - поточне опитування; - модульне тестування та опитування; - оцінювання результатів самостійної роботи; - оцінювання результатів ІНДЗ; - інші види індивідуальних та групових завдань. <p>Критеріями оцінки є:</p> <p>усні відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повнота розкриття питання; - логіка викладання, культура мови; - емоційність та переконливість; - використання основної та додаткової літератури; - аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; <p>Виконання письмових завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повнота розкриття питання; - цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; - акуратність оформлення письмової роботи; <p>Виконання тестових завдань оцінюється згідно заданих параметрів і балів на платформі гугл форми.</p> <p>Максимальний бал за виступ з питань певної теми модуля або письмове виконане завдання згідно плану практичного заняття складає 3 бали. Максимальний бал за тестову модульну контрольну роботу становить 5 балів. ІНДЗ з дисципліни дає можливість отримати максимально 17 балів.</p> <p>Отже, 60 балів студент може отримати за плідну роботу під час лекційних, практичних занять та за представлене ІНДЗ.</p> <p>Студент, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право з запізненням виконати запропоновані практичні, самостійні завдання та представити ІНДЗ у гугл класі або під час консультацій.</p> <p>За виконання модульних контрольних робіт студент отримує бали, які враховуються в процесі розрахунків підсумкової семестрової оцінки:</p>

	<p>максимальна кількість балів – 5, кількість робіт - 2. За розробку програми психолого-педагогічної корекції порушень психічного розвитку здобувачів освіти певної вікової категорії (на вибір) студент отримує максимум 17 балів. Підсумковий (семестровий) контроль з дисципліни «Психологічна служба в системі освіти» передбачає таку форма семестрового контролю, як екзамен, який проводиться згідно заліково-екзаменаційного розкладу та максимально оцінюється 40 балами.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Для успішного завершення вивчення дисципліни важливими є відвідування лекційних занять; своєчасне виконання завдань практичних занять; виконання модульного та підсумкового тестування; захист із презентацією індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ). Щодо оцінювання самостійних творчих завдань та ІНДЗ важливою складовою є політика академічної доброчесності. Представляючи зазначені завдання, студенти мають подати підтверджувальний документ, який засвідчує показник академічної доброчесності (відсоток унікальності має складати не менше 40%).</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Онлайн-ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.students.net.ua – український освітній портал для студентства 2. www.osvita.org.ua – освітній портал, що містить структуровані освітні ресурси України, базу даних ВНЗ України. 3. www.udl.org.ua – українська система дистанційного навчання. 4. www.education.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. 5. www.nbuv.gov.ua – сайт бібліотеки ім. В. Вернадського. 6. ЕНМКД Психологічна служба в системі освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://library.tneu.edu.ua/index.php/uk/component/content/article/93-nmkd/4231psykholohichna-sluzhba-v-systemi-osvity. 7. Бучевська Л. М. Психологічний супровід навчально-виховного процесу [Електронний ресурс] / Л. М. Бучевська // Таврійський вісник освіти. освіти : наук.-метод. журн. / Херсон. акад. неперер. освіти. – Херсон, 2015. - № 1. - С. 239-243. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2015_1_42. 8. Психологічна служба : Підруч. / [В.Г.Панок (наук. ред.), А.Г.Обухівська, В.Д.Острова та ін.]. – Київ :

	<p>Ніка-Центр, 2016. – 362 с. https://lib.iitta.gov.ua/705662/1/ps_sluzzba.pdf</p> <p>9. Психологічна служба в системі освіти: Курс лекцій. / Укладач: І.С. Загурська. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2015. – 166 с. http://eprints.zu.edu.ua/24784/1/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B6%D0%B1%D0%B0%20%D0%B2%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D1%96%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8_%D0%9A%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.%20%20%D0%A3%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D1%87%20%D0%86.%D0%A1.%20%D0%97%D0%B0%D0%B3%D1%83%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf</p> <p>10. Строяновська О.В. С 83 Психологічна служба в системі освіти: Практикум з навчального курсу для практичних психологів: Навч. посібн. - К.: Каравела, 2010. - 176 с. http://library.udpu.org.ua/library_files/ece/430272%20.pdf</p>
Матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали, відеоматеріали.